

Leesvragen		Een dijk en een appel: Over helden	Een moedig man
V O O R	Hoe ziet de tekst eruit? - titel, illustratie, inleiding, aantal alinea's, alineakopjes	titel, illustratie, 1 alinea	titel, illustratie, inleiding, 5 alinea's, alineakopjes
	Waar vind je deze tekst?	informatieboek	tijdschrift
	Wat voor tekst is het? - verhaalttekst, weettekst, doetekst, meningtekst, verslagtekst, actietekst	weettekst	verslagtekst / weettekst
	Wat weet ik al?	vb helden: dapper, gevaarlijk, moed, niet bang, durven	vb Nelson Mandela: Zuid-Afrika, gevangen, Robbeneiland, president
	Waar ben je nieuwsgierig naar?	vb Waarom was Hans Brinker een held?	vb Waarom werd Nelson Mandela gevangen genomen?
Kan ik voorspellen?	vb Hans Brinker heeft een kind uit het water gered.	vb Nelson Mandela wilde dat blanke en zwarte mensen gelijke rechten hebben.	
T I J D E N S	Zie ik moeilijke woorden? - betekenis wel / niet in de tekst; - tegenstelling in de tekst; - voorbeelden in de tekst - woord in stukjes - figuurlijk	heldhaftig = dapper, als een held (woord in stukjes) schaphoeder - schaapherder (betekenis in tekst, woord in stukjes) tromgeroffel = geroffel op een trom (woord in stukjes) weerkaatsen = terugkeren van licht of geluid, bv. door een spiegel of wand * marcheren = in de maat lopen * standbeeld = beeld dat gemaakt is om iemand te eren* katholiek = als je bij de (katholieke) kerk hoort waar de paus aan het hoofd staat landvoogd = iemand die namens de vorst het land regeert * tank = gevechtsvoertuig * * (betekenis niet in tekst)	protesteren = duidelijk maken dat je het er niet mee eens bent. * racisme = iemand van een ander ras minderwaardig vinden * president = hoofd van een republiek * politiek = het regeren van een land * apartheid = het maken van onderscheid tussen blanke en zwarte mensen * kleurling = iemand met een blanke en een zwarte ouder * reporter = iemand die verslag doet voor de krant, radio of tv * cel = kamertje voor gevangenen * steengroeve = plaats waar stenen uit de grond gehaald worden (woord in stukjes) contact = met iemand van gedachten wisselen * geboeid = met veel aandacht (figuurlijk) advocaat = iemand die gevangenen helpt bij hun proces * rechten = wat je wel en niet mag * afhankelijk = als je iemand anders nodig hebt * * (betekenis niet in tekst)
	Zie ik verwijswaarden? - persoonlijke voornaamwoorden - bezittelijke voornaamwoorden - die, dat, het, daar, er - daarna, hiermee, daarover, enz.	hij / zijn (r. 9, 10, 14, 15) = Tomasso ze (r. 13) = de Fransen het (r. 14) = het dorpje waar Tomasso woonde daarmee (16) = schaapherder zijn hij / hem (r. 16, 20) = de jonge held, Patrick zijn (r. 22) = Walter Tell dat (r. 24) een appel van zijn hoofd schieten ze (25) Wilhelm Tell en zijn zoon Walter hun (r. 27) = de Italiaanse kinderen uit Napels dat (r. 31) = bommen onder de tanks leggen die (r. 32) = mannen en vrouwen ze (r. 33) = kinderen	hij (r. 5, 6, 7, 32) = Nelson Mandela dat (r.5) protesteren tegen racisme het / hier (r. 12, 14, 31, 46) = Robbeneiland ze / hun (r. 16, 17, 18, 28, 29, 38, 47, 48, 50) = de gevangenen dat (r. 49) = hoe het met hun proces was hun (r. 61) = alle Zuid-Afrikanen
	Zie ik verbindingswoorden? - maar, want, ook, toch, daarom, omdat, zodat, nadat, hoewel, bovendien, zelfs	...zodat Nederland niet onder water liep. Omdat de vader goed kon mikken natuurlijk. Maar ook omdat de jongen doodstil had gestaan. Maar over hun heldendaden wordt nog wel steeds verteld. Maar toen kinderen het deden...	...maar tien jaar geleden werd hij president van Zuid-Afrika ...maar vandaag geef ik jullie een rondleiding Maar zelfs hier was apartheid. Maar er was nog een belangrijke reden. ...en zelfs aparte stranden hielden de mensen uit elkaar. Toch doen alle Zuid-Afrikanen...
	Begrijp ik alles?	navragen	navragen
	Wat kan ik vragen? - W-vragen - H-vragen	vb <i>Waarom</i> moest Wilhelm Tell een appel van het hoofd van zijn zoon schieten? Antw: omdat de landvoogd hem wilde straffen. (Wilhelm Tell weigerde de hoed van de landvoogd te groeten.)	vb <i>Hoe</i> leerden de gevangenen lezen en schrijven? Antw: waarschijnlijk van iemand die dat al kon.
Kan ik doordenken?	vb Maar over hun heldendaden wordt nog wel steeds verteld. DUS een standbeeld is niet de enige manier om in de herinnering voort te leven.	vb Vertelden hun advocaten wel wat hun rechten waren? DUS de gevangenen konden hun advocaten niet zomaar vertrouwen.	
N A	Wat voor tekst is het?	weettekst	verslagtekst / weettekst
	Hoe verloopt het verhaal?	Er zijn kinderen uit verschillende landen die een belangrijke heldendaad voor hun land verricht hebben.	Een gevangene van Robbeneiland vertelt over de gevangenschap van Nelson Mandela.
	Wat vind ik?	vb Ik vind de kinderen uit Napels het dapperst.	vb Ik vind dat iedereen gelijke rechten moet hebben.
	Herken ik dat? Weet ik nu meer?	vb Ik had wel gehoord van Hans Brinker en Wilhelm Tell, maar die andere verhalen kende ik nog niet.	vb Ik wist niet dat er een land bestond met aparte gevangenis voor witte en voor gekleurde mensen.
Niet andere ogen		Een dijk en een appel: Over helden	Een moedig man
Vragen stellen aan personen in de tekst		vb Hans Brinker: - Hoe lang moest je je vinger in de dijk houden? - Hoe kon je dat zo lang volhouden?	vb Nelson Mandela: - Hoe was het om president te zijn na zoveel jaren gevangenschap? - Wat vond u het ergste op Robbeneiland?
Vragen stellen aan de schrijver		vb - Kent u nog meer verhalen van kinderen die een heldendaad voor hun land hebben verricht? - Schrijft u ook over volwassen helden?	vb - Heeft u nog met andere gevangenen van Robbeneiland gesproken? - Hebben de jonge reporters zelf ook een verslag van het bezoek gemaakt?
Woorden openen		vb Hans Brinker, dijk, Spanje, Napoleon, Pyreneeën, standbeeld, Ierland, Patrick, katholiek, Zwitserland, Wilhelm Tell, Napels, tank	vb Nelson Mandela, Robbeneiland, gevangenis, Zuid-Afrika, kleurlingen, reporter, steengroeve, brieven schrijven, advocaten, rechten, apartheid